

Retouradres: Postbus 1104, 1000 BC Amsterdam

Datum 23 mei, 2017
Behandeld door Sabine Gimbrère, Roel Raterink, r.raterink@amsterdam.nl, tel. 0616415434
Onderwerp Aanvullende collegebrief over de samenwerking met Ramallah en met Tel Aviv

Geachte leden van de raad,

Op 12 januari 2017 is in de raadscommissie Algemene Zaken naar aanleiding van de brief van het college van 1 november 2016 de samenwerking met Ramallah en Tel Aviv besproken. De commissie gaf daarbij aan in de verdere discussie de uitkomsten mee te willen nemen van de reis van wethouder Ollongren en de raadsleden van 5 tot 8 maart. Ook hebben de leden gevraagd om inzicht in de afwegingen bij besluiten over activiteiten binnen de samenwerking met beide steden. Deze brief geeft inzicht in de conclusies van de reis en geeft een reactie op de vragen van de commissieleden.

Achtergrond

De raad heeft aan de samenwerking met Tel Aviv en Ramallah duidelijke voorwaarden gesteld tijdens de raadsvergadering van november 2015. De onderwerpen waarop wordt samengewerkt zijn nauwkeurig omschreven. In een vijftal moties heeft de raad daarnaast aangegeven aan welke voorwaarden voldaan moet worden bij de concrete invulling van de samenwerking. Deze voorwaarden zijn onder andere dat Amsterdam in het kader van economische samenwerking "geen uitvoer naar, invoer uit, of directe noch indirecte financiële betrekkingen met illegale nederzettingen op bezet Palestijns gebied zal onderhouden". Daarnaast geeft de raad aan dat de gemeente er zorg voor moet dragen "dat in projecten niet wordt samengewerkt met partijen die een band hebben met het Israëlijsche leger en/of het Ministerie van Defensie".

In de commissie AZ van 12 januari 2017 hebben de leden aangegeven inzicht te willen krijgen in de stappen die worden doorlopen voordat beslist wordt op een verzoek tot samenwerking. Daarnaast gaven de raadsleden aan hun eigen bezoek aan Ramallah en Tel Aviv te willen gebruiken als input voor een definitief standpunt over de collegebrief. Daarmee zijn de moties dus nog niet afgedaan. De burgemeester heeft aan het lid Boutkan toegezegd om te onderzoeken of het mogelijk is om aan Israëlijsche organisaties waarmee samengewerkt wordt een verklaring te vragen dat deze niet samenwerken met nederzettingen in Palestijns gebied.

Het bezoek aan Ramallah en Tel Aviv heeft bijgedragen aan meer inzicht en begrip in de situatie in beide steden en in de wijze waarop de moties en toezeggingen kunnen worden uitgevoerd. Het college heeft in het reisverslag activiteiten geformuleerd voor concretisering van de samenwerking. In Ramallah lag de focus met name op het uitwerken van de samenwerking op economisch gebied samen met meereizende delegatieleden uit de private sector. Een belangrijke conclusie aan het bezoek van Tel Aviv was dat samenwerking op het gebied van innovatie en

startups ook belangrijke sociaalmaatschappelijke impact kan hebben. Bovendien hebben alle betrokkenen het belang gezien bij te dragen aan het werk van mensenrechtenorganisaties en projecten zoals Kriterion en het Youth Peace Initiative.

Internationale samenwerking en maatschappelijke verantwoord ondernemen

Door de discussie in de raadscommissie AZ van 12 januari en het verzoek van lid Boutkan ligt de vraag op tafel wat de relevante beginselen zijn waarbinnen de gemeente moet opereren en hoe die in concrete gevallen worden ingevuld. Het college heeft ter uitvoering daarvan gesprekken gevoerd met verschillende partijen, waaronder maatschappelijke organisaties. Op basis daarvan zijn voorwaarden geformuleerd die in algemene zin van toepassing zijn voor internationale activiteiten waaraan de gemeente steun of diensten verleent.

Amsterdam hecht veel waarde aan integriteit, in het eigen optreden en dat van partijen waaraan zij steun verleent. Dit komt ook in regelgeving tot uitdrukking, zoals de door het college aangenomen Beleidsregel Integriteit en Overeenkomsten. Binnen het internationale beleid 'Amsterdam Internationaal Verantwoordelijke Hoofdstad' maken mensenrechten integraal onderdeel uit van elke samenwerking.

Mede naar aanleiding van de moties zoekt de gemeente momenteel naar mogelijkheden om de doelstellingen van het internationale beleid nog beter aan te laten sluiten op internationale standaarden voor maatschappelijk verantwoord ondernemen, duurzaamheid en sociale doelstellingen. Daarmee beoogt de gemeente tevens bij te dragen aan de realisatie van de *sustainable development goals* van de Verenigde Naties. Deze collegebrief biedt een eerste aanzet daartoe, waarbij het college zich in eerste instantie voornamelijk richt op de *Guiding Principles on Business and Human Rights* en op de samenwerking met Ramallah en Tel Aviv.

In juni 2011 zijn door de Mensenrechtenraad van de Verenigde Naties de *Guiding Principles on Business and Human Rights* (UNGP) aangenomen. Samen met de aangescherpte OESO richtlijnen voor multinationale ondernemingen vormen zij een relevant kader voor internationale activiteiten waarbij overheden, maatschappelijke organisaties en het bedrijfsleven betrokken zijn. Het college besluit de UNGP als richtlijn te nemen. De UNGP zijn inmiddels vertaald in een raamwerk, het zogenaamde *Ruggie framework*, dat is gebruikt bij het opstellen van een gemeentelijk afwegingskader.

De UNGP schrijven onder meer voor dat overheden in conflictgebied buitenlandse bedrijven en andere partijen die bij ernstige mensenrechtenschendingen betrokken zijn en weigeren mee te werken aan de aanpak ervan de toegang tot publieke steun en diensten onttrekken. Het college acht de gemeente ook gebonden aan deze bepaling en geeft middels deze brief aan hoe hieraan invulling wordt gegeven in het kader van internationale samenwerking.

De UNGP vragen om screening van begunstigde partijen, van de aard van activiteiten en van de betreffende sector. Hiervoor stelt het college voor een algemeen afwegingskader te hanteren. Dit afwegingskader biedt een handvat voor besluiten over steun en diensten aan derden binnen het internationale beleid. In de bijlage vindt u een schematische weergave hiervan.

Bij screening maakt de gemeente gebruik van de middelen die haar ter beschikking staan. Met inachtneming van wettelijke verplichtingen en bevoegdheden wordt dat onder andere gedaan door:

- Het doen van bronnenonderzoek
- Het vragen van informatie aan betrokken partijen
- Het inwinnen van advies van de rijksoverheid en Nederlandse posten en het nationale en internationale netwerk van de gemeente
- Het inwinnen van advies van externe experts, zoals maatschappelijke instellingen met relevante technische kennis over de regio en/of de thematiek, academische instellingen

Wanneer de screening daartoe aanleiding geeft, is het van belang om risico's te beperken door deze gedegen in kaart te brengen. Indien nodig kan de gemeente partijen vragen om MVO-beleid te overleggen of te verklaren dat men handelt naar OESO-richtlijnen.

Conclusie

Het college hanteert in zijn algemeenheid in het kader van het internationale beleid de *UN Guiding Principles on Business and Human Rights* als richtlijn waar het gaat om de eerbiediging van mensenrechten door het bedrijfsleven of andere derde partijen te bevorderen en om mensenrechtenschendingen door bedrijven, rechtstreeks of in hun keten, te voorkomen. Op basis van de ervaring hiermee zal het college de raad later informeren over verdere ontwikkeling van een strategie die bijdraagt aan de Sustainable Development Goals. Ook voor de samenwerking met Tel Aviv en Ramallah is dit van toepassing.

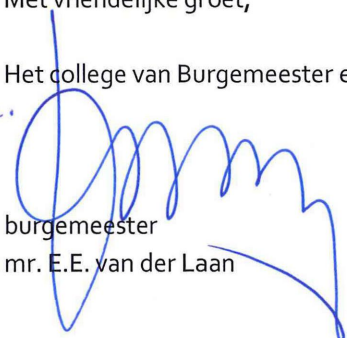
In de vorige collegebrief is voorgesteld om samenwerkingsprojecten uit te sluiten die naar alle waarschijnlijkheid ten gunste komen van nederzettingen, het leger en het Israëlische Ministerie van Defensie. Amsterdam gaat hiermee verder dan het landelijke beleid. Op basis van de UNGP en gevoerde gesprekken kiest het college ervoor om voortaan enkel samenwerkingsprojecten aan te gaan die naar waarschijnlijkheid niet ten gunste komen van nederzettingen, het Israëlische Ministerie van Defensie en het leger. Deze toezegging vraagt om screening van samenwerkingsactiviteiten zoals hierboven toegelicht. Dit kan betekenen dat van partijen wordt gevraagd om een verklaring of een MVO-beleid te overleggen, wanneer de screening daartoe aanleiding geeft.

Het college beschouwt hiermee moties 1229, 1230, 1232, 1233, 1234 en toezeggingen 2015-001259 en 2017-000048 als afgedaan.

Ik hoop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

Het college van Burgemeester en Wethouders van Amsterdam,

b.a.

burgemeester
mr. E.E. van der Laan

mr. A.H.P. van Gils
gemeentesecretaris